

Sahibinden'in İkinci El Araç Alım-Satım Pazarındaki Faaliyetleri Rekabet Kurulu'nun Radarında

Bilhassa nihai tüketiciler nezdinde de önemli harcamalardan birine tekabül eden ikinci el araç alım-satım sektörü ve Türkiye pazarında önemli bir pazar gücünü elinde bulunduran Sahibinden Bilgi Teknolojileri Pazarlama ve Ticaret A.Ş. ("**Sahibinden**") Rekabet Kurulu'nun radarında olmayı sürdürmektedir. Rekabet Kurulu, Sahibinden'in kurumsal/bireysel üyelerin vasıta satış faaliyetlerine yönelik çevrim içi platform hizmetleri pazarlarındaki hâkim durumunu çevrim içi ikinci el araç alım-satım hizmeti pazarında kötüye kullanmak suretiyle 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un ("**Rekabet Kanunu**") 6. maddesini ihlal edip etmediğine yönelik 21 Eylül 2023 tarihinde ön araştırma başlatmıştır. Şikayet üzerine başlatılan ön araştırma kapsamında Kurul, Sahibinden'in kurumsal/bireysel üyelerin vasıta satış faaliyetlerine yönelik çevrim içi platform hizmeti pazarlarındaki hâkim durumunu çevrim içi ikinci el araç alım-satım pazarındaki konumunu güçlendirmek ve rakiplerini dışlamak suretiyle kötüye kullandığına ilişkin herhangi bir bulgu ve belgeye ulaşamadığı gerekçesiyle ön araştırmayı ihlal tespitinde bulunmaksızın sonuçlandırmıştır¹.

I. İlgili Ürün Pazarı

Kurul, geçmiş tarihli kararında² yer verdiği Sahibinden platformundaki kurumsal ve bireysel üyeler arasındaki ikame analizini referans göstererek, vasıta kategorisi bakımından "bireysel üyelerin vasıta satış faaliyetlerine yönelik çevrim içi platform hizmetleri pazarı" ve "kurumsal üyelerin vasıta satış faaliyetlerine yönelik çevrim içi platform hizmetleri pazarı" olmak üzere iki ayrı ilgili ürün pazarı tanımlamıştır. Kurul, önceki kararlarına da atıf yapmak suretiyle³, çevrim içi ve çevrim dışı platformlar arasında tam bir ikame ilişkisinin bulunmadığını, aksine çevrim içi platformların erişim

Caner K. ÇEŞİT

ACTECON, Counsel

Alper KARANFİL

ACTECON, Senior Associate
(Kıdemli Danışman)

Şamil EMİRHAN

ACTECON, Mid-Level Associate
(Orta Kademe Danışman)

Gülbin SERİN

ACTECON, Associate (Danışman)

kolaylığı, zaman tasarrufu ve ürün çeşitliliği gibi avantajlar sunduğundan tamamlayıcı nitelikte olduğunu değerlendirmiştir. Bu doğrultuda, dosya kapsamında bir diğer ilgili ürün pazarının "çevrim içi ikinci el araç alım-satım hizmetleri pazarı" olarak tanımlanmasına karar verilmiştir.

II. Hâkim Durum Analizi

Kurumsal/bireysel üyelerin vasıta satış faaliyetlerine yönelik çevrim içi platform hizmetleri pazarları bakımından 2015-2017, 2018-2020 ve 2020-2022 dönemlerinde Sahibinden'e yönelik hâkim durum tespitinde bulunduğu kararlarına⁴ atıf yapan Kurul, Sahibinden'in 2020-2023 döneminde, her bir yıl bakımından pazar payının yüzde 40 eşliğinin çok üzerinde seyrettiği ve yıllar itibarıyla en yüksek pazar payına sahip olan teşebbüs konumunda olduğu tespitinde bulunmuştur.

Ayrıca Kurul, ağ dışsallıkları, yüksek marka bilinirliği ve finansal gücün, Sahibinden'in piyasadaki güçlü konumunu desteklediği ve pazara giriş engelleri yarattığını değerlendirmiş ve bu nedenlerle hem kurumsal hem de bireysel üyelerin vasıta satışlarına yönelik çevrim içi platform

hizmetleri pazarlarında Sahibinden'in hâkim durumda olduğu sonucuna varmıştır.

Kurul ayrıca, Sahibinden'in çevrim içi ikinci el araç alım-satım pazarındaki konumunu da değerlendirmiştir. Bu pazara 2023 yılında giren Sahibinden'in pazar payının henüz çok düşük seviyelerde (gelir bakımından ve satılan araç sayısı bakımından) olduğunu ve pazarda çok sayıda güçlü oyuncu ile rekabet halinde bulunduğunu, pazarın halihazırda rekabetçi, yeni teşebbüslerin girişine açık ve büyüme potansiyeline sahip bir pazar olduğunu değerlendirmiştir.

III. Sahibinden'in Hâkim Durumunu Kötüye Kullandığı İddiası

Karar kapsamında, Sahibinden'in kurumsal/bireysel üyelerin vasıta satış faaliyetlerine yönelik çevrim içi platform hizmetleri pazarlarındaki hâkim durumunu kötüye kullanıp kullanmadığının tespitinde (i) Sahibinden'in sağladığı avantaj/teşvikler ile S-Araç Tedarik Sistemi'ne ("S-ATS") katılımı artırdığı ve çevrim içi ikinci el araç alım-satım pazarında rekabeti kısıtladığı ve (ii) Sahibinden'in çevrim içi ilan listeleme hizmetleri pazarında sahip olduğu kullanıcı sayısı, çevrim içi trafik gücü, ilan sayısı ve galeri ağını kullanarak çevrim içi ikinci el araç alım-satım hizmetleri pazarında rekabeti kısıtladığı iddialarının değerlendirildiği görülmektedir.

Sahibinden'in Sağladığı Avantaj/Teşvikler ile S-ATS'ye Katılımı Artırdığı ve Çevrim İçi İkinci El Araç Alım-Satım Pazarında Rekabeti Kısıtladığı İddiası

İlgili kararda Kurul, Sahibinden'in S-ATS sisteminin tanıtımını yapmak ve kullanımını yaygınlaştırmak amacıyla indirimler, yakıt çekleri, Apple AirPods/Apple Watch gibi ödülleri, hizmet bedeli indirimleri ve doping hediyeleri şeklinde çeşitli finansal ve promosyonel teşvikler sunduğunu tespit etmiş ve bunların çevrim içi ikinci el araç alım-satım pazarındaki rekabete etkisini incelemiştir.

Kararda, çevrim içi ilan listeleme alanında Sahibinden'in zaten oldukça güçlü konumda olduğu, buna ek olarak ihale yoluyla satışlar için kurulan S-ATS hizmetinde verilen teşvik ve indirimler ile kurumsal satıcıların gerek ilan listeleme gerekse de e-ihale hizmetleri bakımından tamamıyla Sahibinden platformuna yönelebileceği ve bu durumun en nihayetinde Sahibinden'in çevrim içi ikinci el araç alım-satım pazarında rakiplerini dışlayıcı bir etkinin doğmasına sebep olabileceği ifade edilmektedir. Sayılan bu zarar teorilerini değerlendirmek için Kurul (i) kurumsal alıcı veya satıcılara doğrudan finansal bir fayda sağlayan avantaj/teşvikler ve (ii) kurumsal alıcılara verilen dopingler bakımından etki değerlendirmesi yapmıştır.

smile, good travel...

selimgül

Car Rental & Transfer

www.selimgul.com

sgt filo
flexibility

www.sgtfilo.com.tr

visithty
Connecting People & Places

www.visithataytransfer.com

#sgtheplanınızda

(i) Doğrudan Finansal Fayda Sağlayan Avantaj/Teşvikler

Kurul, doğrudan finansal bir fayda sağlayan teşviklerin çevrim içi ikinci el araç alım-satım pazarındaki rekabeti ne ölçüde kısıtlayabileceğini incelemiş ve bu kapsamda:

● **İndirim uygulamasının** araçlarını platformda satışa sunan filolara belirli avantajlar sağlamak suretiyle teklife açılan araç sayısını artırmayı hedeflediğini ve bu indirimlerin rakip teşebbüslerin benzer araç portföylerine erişimini engellemesi durumunda Rekabet Kanunu kapsamında bir ihlal oluşturabileceğini ifade etmiştir. Bununla birlikte, Sahibinden'in indirim anlaşması yaptığı 4 firmanın araç satışlarının pazarın küçük bir bölümüne tekabül ettiği, bu indirimlerin herhangi bir münhasırlık ilişkisi yaratmadığı ve söz konusu firmaların başka e-ihale platformlarında da faaliyet gösterdiği dikkate alındığında, hâlihazırdaki indirim uygulamasının rekabeti kısıtlayıcı fiili veya potansiyel bir etkiye sahip olmadığı değerlendirilmiştir.

● **Yakıt çeki hediyesinin** kullanıcıların aldıkları araç sayısına bağlı olarak bugüne kadar yalnızca iki kere verildiği ve kampanyanın hitap ettiği kurumsal kullanıcı tabanının araç satın alan üye sayısı içerisinde oldukça düşük bir orana sahip olduğu ifade edilerek pazarda rekabeti kısıtlayıcı potansiyel ve/veya fiili bir etki yaratmaktan uzak olduğu değerlendirilmiştir.

● **Apple AirPods ve Apple Watch hediyeleme** yönelik olarak, ilgili dönemde ihalelerde teklife açılan araç sayısı, araç satın alan kullanıcı sayısı ve Sahibinden'in pazar payı değerlendirildiğinde münferit nitelikteki kampanyanın pazardaki rekabeti kısıtlayıcı etkisinden bahsetmenin mümkün olmadığı belirtilmektedir.

● **Hizmet bedeli indirimine** yönelik olarak, Sahibinden'in indirimli hizmet bedelinin rakiplerinin hizmet bedeline eşit veya üzerinde olduğu ve yapılan kârlılık analizi sonucunda Sahibinden'in S-ATS hizmetleri için maliyetin altında fiyatlamaya yapmadığı tespitlerine istinaden bu indirim uygulamasının da pazarda rekabeti kısıtlayıcı bir etkiye sahip olmadığı değerlendirilmiştir.

(ii) Kurumsal Alıcılara Verilen Dopingler

Kurul, Sahibinden'in S-ATS hizmeti kapsamında kurumsal alıcılara "Üst Sıradayım" ve "Güncelim" gibi popüler doping uygulamaları sunduğunu, Sahibinden'in toplamda 5 adet doping kampanyası düzenlediğini, ancak bunların yalnızca ikisinin geniş bir araç portföyünü kapsarken diğer üçünün belirli filo şirketleri için özel olarak yapıldığını tespit

etmiştir. Bu dopinglerden yararlanan kullanıcıların sayısı toplam kullanıcı tabanına oranla oldukça düşük seviyededir. Dolayısıyla, bu teşviklerin pazarın büyük bir kısmını kapsamadığı ve ihmal edilebilir seviyede kaldığı sonucuna ulaşan Kurul, bu kampanya uygulamasının çevrim içi ikinci el araç-alım satım pazarında rekabeti kısıtlayıcı fiili veya potansiyel bir etkiye sahip olmadığını değerlendirmiştir.

Sahibinden'in Çevrim İçi İlan Listeleme Hizmetleri Pazarındaki Gücünü Kullanarak Çevrim İçi İkinci El Araç Alım-Satım Hizmetleri Pazarında Rekabeti Kısıtladığı İddiası

Sahibinden, S-ATS hizmetini tanıtmak ve kullanıcı çekmek için çevrim içi ilan listeleme pazarındaki faaliyetleri kapsamında elde ettiği kullanıcı ve ilan bilgilerini kullanmaktadır. Bununla birlikte, ilgili verilerin (kurumsal üyelerin iletişim ve ilan bilgileri) Sahibinden platformu üzerinden herkesin görebileceği/kamuya açık veriler olduğu, bu verilerin sadece pazarlama/tanıtım faaliyetlerinde kullanıldığı ve bu sebeple, söz konusu davranışın tek başına Sahibinden'in çevrim içi ikinci el araç alım satım hizmetleri pazarındaki rekabeti kısıtlama güdüsü olduğunu gösterir nitelikte olmadığı değerlendirilmiştir.

IV. Sonuç

Dosya kapsamında Kurul, çevrim içi ikinci el araç alım-satım hizmetleri pazarının genel olarak rekabetçi bir yapıya sahip olduğu, Sahibinden'in vasıta satış faaliyetlerine yönelik çevrim içi platform hizmetleri pazarında sahip olduğu gücü çevrim içi ikinci el araç alım-satım hizmetleri pazarına aktarmak suretiyle bu pazardaki rekabeti kısıtlamadığı, Sahibinden'in çevrim içi ikinci el araç alım-satım hizmetleri pazarına girişinin bu pazardaki rakipleri üzerinde herhangi bir dışlayıcı etkisinin bulunmadığı sonucuna ulaşmış ve şikayetin reddi ile soruşturma açılmamasına karar vermiştir. ●

Kaynakça

¹Kurul'un 07.12.2023 tarihli ve 23-56/1114-396 sayılı kararı

²Kurulun 05.08.2021 tarihli ve 21-37/540-263 sayılı kararı

³Kurul'un 01.10.2018 tarihli, 18-36/584-285 sayılı; 08.07.2021 tarihli, 21-34/475-237 sayılı ve 17.08.2023 tarihli, 23-39/754-263 sayılı kararları.

⁴Kurulun 01.10.2018 tarihli, 18-36/584-285 sayılı; 08.07.2021 tarihli, 21-34/475-237 sayılı ve 17.08.2023 tarihli, 23-39/754-263 sayılı kararları.